

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Jachthaven Cadzand-Bad

Advies over reikwijdte en detailniveau van het milieueffectrapport

23 februari 2012 / rapportnummer 2615-51

1. Hoofdpunten van het MER

Stichting Promotie Cadzand wil de mogelijkheden onderzoeken om de voorgenomen verbetering van de kustversterking bij Cadzand te combineren met aanleg van een jachthaven tussen de strekdammen bij het uitwaterende gemaal. Hiervoor is aanpassing van twee bestemmingsplannen nodig; het plangebied ligt voor het grootste deel in de gemeente Sluis, maar voor een klein deel in de gemeente Vlissingen. Ten behoeve van de besluitvorming over de bestemmingsplannen door de respectievelijke gemeenteraden wordt een milieueffectrapport (MER) opgesteld. De gemeenteraad van Gemeente Sluis treedt in de m.e.r.-procedure op als coördinerend bevoegd gezag.

Het MER bouwt voort op de gekozen oplossing voor de kustversterking in het kader van het project 'Zwakke Schakels West-Zeeuwsch Vlaanderen' (zie ook hoofdstuk 2 van dit advies). Het alternatief 'hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP)' uit de notitie reikwijdte en detailniveau (notitie r&d) betreft ten opzichte van deze kustversterking slechts een geringe wijziging / uitwerking. De Commissie voor de m.e.r. (hierna 'de Commissie') beschouwt de m.e.r. daarom als een tweeledige studie:

- een (vrijwillige) effectstudie naar de uitwerking van de gekozen oplossing uit het project Zwakke Schakels. Deze zal tevens dienen als onderbouwing voor aanpassing van het Kustversterkingsplan, mocht hiervoor een m.e.r.-plicht blijken te bestaan. Initiatiefnemer is het projectbureau Zwakke Schakels;
- een milieueffectrapportage (m.e.r.) ten behoeve van besluitvorming over een jachthaven. Het alternatief HWBP vormt hierbij een autonome ontwikkeling. Initiatiefnemer is de Stichting Promotie Cadzand.

De Commissie beschouwt de volgende punten als essentiële informatie in het milieueffectrapport (MER). Dat wil zeggen dat voor het meewegen van het milieubelang in de besluitvorming het MER in ieder geval onderstaande informatie moet bevatten:

- Een beschrijving van de te onderzoeken alternatieven, zowel het HWBP als de beide jachthaven-alternatieven, inclusief bijbehorende parkeeroplossingen in de directe omgeving van de haven;
- Een beschrijving van de effecten van de verschillende alternatieven op milieu (waaronder kustmorfologie) en natuur, waarbij de effecten van het HWBP-alternatief vergeleken worden met de huidige situatie inclusief autonome ontwikkeling, terwijl de effecten van de jachthaven-alternatieven vergeleken worden met die van het HWBP;
- Een duidelijk beeld van de mate waarin de verschillende alternatieven bijdragen aan het verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit.

¹ De samenstelling van de werkgroep van de Commissie m.e.r., haar werkwijze en verdere projectgegevens staan in bijlage 1 van dit advies. Projectgegevens en bijbehorende stukken, voor zover digitaal beschikbaar, zijn ook te vinden via www.commissiemer.nl onder 'Advisering' of door in het zoekvak het projectnummer in te geven.

Besluitvormers en insprekers lezen in de eerste plaats de samenvatting van het MER. Daarom verdient dit onderdeel bijzondere aandacht. De samenvatting moet als zelfstandig document leesbaar zijn en een goede afspiegeling zijn van de inhoud van het MER.

In de volgende hoofdstukken beschrijft de Commissie in meer detail welke informatie het MER moet bevatten. De Commissie bouwt in haar advies voort op de notitie r&d. Dat wil zeggen dat dit advies niet ingaat op de punten die hierin voldoende aan de orde komen.

2. Achtergrond en besluitvorming

2.1 Achtergrond en aanpak van de m.e.r.

Het voornemen komt voort uit het kustversterkingsprogramma 'Zwakke Schakels West Zeeuws Vlaanderen' door projectbureau Zwakke Schakels van Waterschap Scheldestromen. Het verbeteren van de kustverdediging bij Cadzand-Bad, in combinatie met het verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit, maakt onderdeel uit van dit programma. Op basis van het MER 'Zwakke Schakels West Zeeuwsch Vlaanderen' (verder: MER ZS) is gekozen voor het alternatief 'Zeewaarts Duinen'. Onderdeel hiervan vormt het verlengen (met ca. 60 m) en verhogen (tot 5,40 m + NAP) van de strekdammen aan weerszijden van de uitwatering van het gemaal.

Bij toetsing van het MER ZS heeft de Commissie enkele aandachtspunten voor verdere uitwerking van de gekozen oplossing aangegeven:

- Effect van harde constructies op het onderhoud (suppletiebehoefte) van de kustlijn;
- Stroming, morfologische veranderingen en (recreatie)veiligheid rond harde constructies;
- Effecten van de aanlegwerkzaamheden.²

Bij de verdere uitwerking van 'Zeewaarts Duinen' in het Kustversterkingsplan is gebleken dat deze oplossing niet voldoet bij een maatgevende storm die eens in de 4000 jaar kan voorkomen. Daarvoor is een verdere verhoging van de westelijke strekdam tot 7,5 m +NAP nodig. Volgens de provincie Zeeland staat de wijziging van de verhoging van de westelijke strekdam van 5,40 m +NAP naar 7,50 m +NAP de vergunningverlening niet in de weg.

De Commissie beschouwt het behandelen van het alternatief 'HWBP' in het onderhavige MER dan ook als een aanvulling op het MER ZS, waarmee het Projectbureau Zwakke Schakels invulling geeft aan de aandachtspunten uit het eerdere toetsingsadvies. Dit betekent dat het hier vooral gaat om de beschrijving van de effecten in de aanlegfase en de effecten op stroming, erosie en (recreatie)veiligheid in de gebruiksfase. Daarnaast kan de in het kader van 'Zwakke Schakels' beoogde ruimtelijke kwaliteitswinst (ten opzichte van de huidige situatie) in beeld worden gebracht.

Voor het behandelen van de alternatieven met jachthaven betekent dit dat het alternatief HWBP een autonome ontwikkeling vormt, en dus deel uitmaakt van de referentiesituatie.

² Zwakke Schakels West Zeeuwsch Vlaanderen, toetsingsadvies over het milieueffectrapport, Commissie voor de m.e.r. 28 april 2008.

Het is immers een uitwerking van het vastgestelde Kustversterkingsplan. (Zie ook §3.1 en 3.2 van dit advies.) Met deze aanpak wordt een overbodige beschrijving van (effecten ten opzichte van) situaties die zich alleen in theorie kunnen voordoen uit de weg gegaan.

2.2 Doelstelling

In de notitie r&d is duidelijk aangegeven wat de doelstellingen zijn ten aanzien van zowel de kustversterking als de jachthaven.

2.3 Beleidskader

Geef in het MER aan welke wet- en regelgeving en welk beleid relevant is voor de ontwikkeling van de jachthaven en of het voornemen kan voldoen aan de randvoorwaarden die hieruit voortkomen. Ga daarbij in ieder geval in op:

- Wet- en regelgeving met betrekking tot Natura 2000;
- Regelgeving met betrekking tot de ecologische hoofdstructuur (EHS);
- Beleidskader nautische veiligheid (opgenomen in het concept Omgevingsplan Zeeland 2012–2018, en onderdeel van het nautisch toetsingskader van RWS Zeeland);
- Rijksbeleid Zwakke Schakels, met name de projecten West-Zeeuws Vlaanderen;
- Ontwikkelingsplan Cadzand-Bad: Natuurlijk Stijlvol en met name bijlage 10 Ruimtelijke visie en Kwaliteit (gemeente Sluis, februari 2010);
- het vigerende en het in ontwikkeling zijnde concept-Omgevingsplan Zeeland.

2.4 Te nemen besluit(en)

De m.e.r.-procedure wordt doorlopen voor besluitvorming over de bestemmingsplannen. Daarnaast zullen andere besluiten genomen worden voor de realisatie van het voornemen. Geef aan welke besluiten dit zijn, wie daarvoor het bevoegde gezag is en wat globaal de tijdsplanning is.

3. Voorgenomen activiteit en alternatieven

3.1 Alternatieven en referentiesituatie

De voorgenomen activiteit betreft:

1. de verdere uitwerking van het alternatief 'Zeewaarts Duinen'.
2. het ontwikkelen van een jachthaven, als vervolg op de autonome wijziging aan de waterkering.

De Commissie merkt hierbij op dat in de Notitie r&d een te 'zwaar' beeld van het alternatief HWBP wordt geschetst. Uit toelichting van het projectbureau Zwakke Schakels is gebleken dat het alternatief HWBP alleen verschilt van het vastgestelde ontwerp uit het Kustversterkingsplan door het ca. 2 m hoger (en daardoor ook breder) uitvoeren van de westelijke strekdam. Van een verdere verlenging van beide dammen met 145 m (zoals abusievelijk vermeld op pagina 10 van de Notitie r&d) is geen sprake.

De Notitie r&d gaat voor de referentiesituatie uit van de huidige situatie inclusief de autonome ontwikkeling zoals vastgelegd in het Kustversterkingsplan (en de ontwikkelingsvisie Cadzand Natuurlijk Stijlvol). Naar de mening van de Commissie is het hanteren van het vastgestelde Kustversterkingsplan, voor wat betreft de strekdammen, als referentiealternatief niet reëel. Het voldoet immers niet aan de randvoorwaarden voor kustversterking. Zij adviseert daarom, ook in het licht van het in §2.1 gestelde, de (relevante) effecten van het alternatief HWBP te beschrijven ten opzichte van de huidige situatie (en de autonome ontwikkeling volgens de ontwikkelingsvisie Cadzand Natuurlijk Stijlvol).

Voor de alternatieven met jachthaven adviseert de Commissie uit te gaan van een minimale en een maximale variant, teneinde de bandbreedte aan effecten in beeld te krijgen. Zij adviseert om bij de beschrijving van de effecten van de jachthaven het alternatief HWBP (en de autonome ontwikkeling volgens de ontwikkelingsvisie Cadzand Natuurlijk Stijlvol) als referentie (of nul-alternatief) te gebruiken. De jachthaven is immers onlosmakelijk verboden met de aanpak van de strekdammen.

3.2 Beschrijving van de alternatieven

Beschrijf in het MER zowel voor het alternatief 'HWBP' als voor het minimale en het maximale jachthaven-alternatief:

- de aanlegmethoden en -werkzaamheden, inclusief het omgaan met het vrijgekomen sediment;
- de periode en duur van aanleg;
- de onderhoudswerkzaamheden (frequenties baggerwerkzaamheden en beoogde locatie waar de bagger gestort wordt).

Presenteer voor de jachthaven-alternatieven tevens een inrichtingsschets met toelichting waarop zijn aangegeven:

- het aantal vaste plaatsen en passantenplaatsen en de wijze van gebruik van de haven;
- de geplande voorzieningen op het land en in het water (zoals sanitaire voorzieningen, parkeer capaciteit en de ligging daarvan, horeca, drijvende steigers, helling voor visboten en KNRM, etc.);
- het minimale en maximale natte en droge ruimtebeslag;
- de waterdiepte van het (gehele) waterbekken herleid tot LAT (Lowest Astronomical Tide).

Presenteer tevens een dwarsprofiel van het havenbekken, inclusief de dammen, ter hoogte van de havenmonding en op twee andere voor het ontwerp maatgevende locaties.

Beschrijf hoe de gestelde doelen en randvoorwaarden de keuze en de afbakening van de alternatieven hebben bepaald, onder andere door de keuze voor de doelgroepen (vaste ligplaatsen, kort verblijf passanten en tijstoppers) te onderbouwen.

4. Bestaande milieusituatie en milieugevolgen

4.1 Algemeen

Voor het alternatief HWBP zijn andere effecten van belang dan voor de jachthavenalternatieven. Maak bij de beschrijving van de milieugevolgen steeds onderscheid tussen gevolgen in de aanleg- en in de gebruiksfase.

Beschrijf van alle alternatieven de effecten in de aanlegfase op bereikbaarheid en toegankelijkheid van strandopgangen en strandgedeeltes en de uitvaarmogelijkheden van de KNRM.

4.2 Bodem en water

Beschrijf voor alle alternatieven in het MER:

- de noodzakelijke vergravingen, sloopwerk, baggerwerkzaamheden en/of ophogingen in de aanlegfase en de wijze waarop deze worden uitgevoerd, inclusief de aan- en afvoer van materialen;
- de noodzakelijke baggerwerkzaamheden en beoogde stortlocatie voor de baggerspecie in de gebruiksfase;
- de chemische en fysische kwaliteit van de vrijkomende grond, slib en baggerspecie;
- de wijze waarop met eventueel aanwezige bodemverontreiniging wordt omgegaan en de verwerkingsmogelijkheden van niet herbruikbare verontreinigde grond en baggerspecie.

Beschrijf daarnaast

- voor de verschillende alternatieven de gevolgen van de strekdammen op de morfologie en het zandtransport in het studiegebied (ten opzichte van de van toepassing zijnde referentiesituatie);
- voor de beide jachthavenalternatieven de mogelijke effecten van de aanleg en het gebruik van de haven op de waterkwaliteit en de onderwaterbodem.

4.3 Natuur

4.3.1 Algemeen

Geef in het MER aan welke kenmerkende habitats en soorten aanwezig zijn in het studiegebied³. Beschrijf de autonome ontwikkeling van de natuur in het gebied. Beschrijf daarna de effecten in de aanlegfase en in de gebruiksfase.

Ga voor wat betreft de aanleg voor alle alternatieven in ieder geval in op

- ontgravings- en baggerwerkzaamheden, inclusief vertroebeling van het water door stort van het vrijkomende sediment;

³ Het studiegebied kan verschillen per alternatief en per effect. Motiveer de keuze van het studiegebied in het MER.

- het door sloop- en heiwerkzaamheden veroorzaakte onderwatergeluid.

Beschrijf voor de gebruiksfase van het alternatief HWBP de effecten op het zandtransport langs de kust en met name op de morfologie van het Zwin.

Beschrijf voor de gebruiksfase van de jachthavenalternatieven

- de effecten van verstoring van in het studiegebied aanwezige natuurwaarden door toename van de recreatievaart⁴;
- de effecten van vertroebeling door periodiek uit te voeren baggerwerkzaamheden (inclusief stort van de specie).

Geef aan voor welke dieren en planten aanzienlijke gevolgen te verwachten zijn, wat de aard van de gevolgen is en wat deze gevolgen voor de populaties betekenen. Beschrijf mitigerende en/of compenserende maatregelen die eventuele aantasting kunnen beperken of voorkomen.

4.3.2 Gebiedsbescherming⁵

Beschrijf de mogelijke invloed van het voornemen op beschermde natuurgebieden, zoals Natura 2000-gebieden en de Ecologische hoofdstructuur (EHS). Maak onderscheid tussen de verschillende gebieden en geef hiervan de status aan. Ook als het voornemen niet in of direct naast een beschermd gebied ligt, kan het gevolgen hebben op een beschermd gebied (externe werking).

Geef per gebied de begrenzingen van het gebied aan op kaart, inclusief een duidelijk beeld van de ligging van het plangebied ten opzichte van de beschermde gebieden.

Natura 2000-gebieden

Beschrijf de gevolgen voor Natura 2000-gebieden conform de Notitie reikwijdte en detailniveau. Onderzoek in de Passende beoordeling of de zekerheid kan worden verkregen dat het project de natuurlijke kenmerken van het gebied niet aantast⁶. Uit de wetgeving volgt dat een project of plan alleen doorgang kan vinden als de zekerheid wordt verkregen dat de natuurlijke kenmerken niet worden aangetast, of de zogenaamde ADC-toets⁷ met succes wordt doorlopen.

Ecologische hoofdstructuur

Beschrijf voor de EHS-gebied(en) in en rond het plangebied de daarvoor geldende 'wezenlijke kenmerken en waarden'. Onderzoek welke gevolgen het initiatief op deze actuele en po-

⁴ Hierbij kan gebruik gemaakt worden van het rekenmodel voor vaarintensiteiten dat door Rijkswaterstaat is ontwikkeld als basis voor het toetsingskader voor nautische veiligheid op de Westerschelde.

⁵ Op <http://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/natuur> is uitgebreide informatie te vinden over de specifieke gebiedsbescherming.

⁶ Uit de huidige lijn in de jurisprudentie volgt dat dit het geval is wanneer er wetenschappelijk gezien redelijkerwijs geen twijfel bestaat dat er geen schadelijke gevolgen voor de natuurlijke kenmerken zijn.

⁷ Dit houdt op grond van art. 19g en 19h van de Natuurbeschermingswet 1998 respectievelijk in:

- A: zijn er Alternatieve oplossingen voor een project of handeling? inclusief locatiealternatieven.
- D: zijn er Dwingende redenen van groot openbaar belang waarom het project toch gerealiseerd moet worden?
- C: welke Compenserende maatregelen worden getroffen om te waarborgen dat de algehele samenhang van Natura 2000 bewaard blijft?

tentiële kenmerken en waarden heeft. Beschrijf hiertoe in elk geval de eventuele effecten van toename van verkeersstromen en parkeergelegenheid op de voor de EHS belangrijke ‘robuuste verbinding’, waarvan de spuisluis en het achterliggende gebied deel uitmaakt. Geef aan of er in het kader van de werkzaamheden wellicht mogelijkheden zijn deze EHS te versterken, bijvoorbeeld door het faciliteren van vismigratie.

Voor de EHS geldt volgens de Nota Ruimte een ‘nee-tenzij’ regime. Geef aan hoe het ‘nee-tenzij’ regime provinciaal is uitgewerkt en of het voornemen hierin past.

4.3.3 Soortenbescherming⁸

Beschrijf welke door de Flora- en faunawet beschermde soorten te verwachten zijn in het plangebied, waar zij voorkomen en welk beschermingsregime voor de betreffende soort geldt⁹. Ga in op de mogelijke gevolgen van het voornemen voor deze beschermde soorten¹⁰ en bepaal of verbodsbepalingen overtreden kunnen worden, zoals het verbod op het verstoren van een vaste rust- of verblijfplaats. Geef indien verbodsbepalingen¹¹ overtreden kunnen worden aan welke invloed dit heeft op de staat van instandhouding van de betreffende soort.

4.4 Leefomgevingskwaliteit

Bezoekersverkeer en parkeren

Bezoekersverkeer is op zichzelf geen milieuaspect maar kan effecten hebben op geluid en hinder. Beschrijf voor de jachthavenalternatieven de beoogde bezoekersaantallen en de toename van autoverkeer dat dit met zich meebrengt op een maatgevende dag in het seizoen.

Bereken (op grond van kengetallen over uitvaarpercentages van vaste ligplaatshouders) de parkeerbehoefte op een maatgevende dag. Werk vervolgens uit welke parkeercapaciteit nodig is voor de alternatieven. Houd hierbij ook rekening met de parkeerbehoefte van de KNRM, sportvissers en andere bezoekers van Cadzand-Bad. Beschrijf hoeveel parkeerruimte nodig is voor kort parkeren (tot enkele uren), lang parkeren (tot enkele dagen) en zeer lang parkeren (tot enkele weken) in de verschillende alternatieven. Geef aan waar deze parkeerruimte beoogd wordt en met welke maatregelen dit gestuurd kan worden.¹²

Geluid en trillingen

Het initiatief kan geluidstoename veroorzaken op drie manieren:

⁸ Op de website <http://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/natuur> is uitgebreide informatie te vinden over soortenbescherming, waaronder de systematiek van de Flora- en faunawet en de vereisten voor het verkrijgen van ontheffingen voor verboden handelingen.

⁹ Op grond van de Flora- en faunawet en de daarop gebaseerde algemene maatregelen van bestuur en ministeriële regelingen bestaan er vier verschillende beschermingsregimes. Welk regime van toepassing is, is afhankelijk van de groep waartoe de soort behoort. Er wordt onderscheid gemaakt tussen de volgende categorieën: tabel 1 (algemene soorten), tabel 2 (overige soorten), tabel 3 (Bijlage IV Habitatrichtlijn-/ bijlage 1 AMvB-soorten) en vogels.

¹⁰ Bij de inventarisatie van de beschermde soorten kan onder andere gebruik worden gemaakt van gegevens van het Natuurloket: www.natuurloket.nl en protocollen van de Gegevensautoriteit Natuur: www.gegevensautoriteitnatuur.nl.

¹¹ De verbodsbepalingen zijn opgenomen in art. 8 (planten) en 9 – 12 (dieren) van de Flora- en faunawet.

¹² Ook in Bijlage 5 ‘Ruimtelijke visie en beeldkwaliteit’ bij het Ontwikkelingsplan ‘Cadzand-Bad Natuurlijk Stijlvol’ is aangegeven dat parkeerruimte een aandachtspunt is.

- geluid en trillingen afkomstig van de aanlegwerkzaamheden (bijvoorbeeld door het heien van palen, het storten van stenen of transport van zwaar materieel);
- geluid afkomstig van de schepen in de jachthaven;
- geluid veroorzaakt door verkeerstoename.

Beschrijf in het MER de geluidsniveaus tengevolge van de aanlegwerkzaamheden van de jachthaven. Geef aan of voldaan kan worden aan de richtwaarden bij woningen en presenteer de geluidscontouren.¹³ De Commissie adviseert om de (mogelijk) van de ontgrondingswerkzaamheden afkomstige laagfrequente geluidsemissie en laagfrequente geluidsimmissie (op hiervoor gevoelige bestemmingen) te bepalen en na te gaan hoe hinder door laagfrequent geluid en trillingen kan worden beperkt c.q. kan worden geminimaliseerd.

Geef in het MER een analyse van de geluidsbelasting door wegverkeer rondom bestaande wegen, indien de geluidsbelasting naar verwachting met meer dan 1 dB toe- of afneemt ten opzichte van de autonome ontwikkeling. Presenteer hiertoe in het MER de verkeerstoename als gevolg van de verschillende alternatieven op een maatgevende dag.

Landschap en ruimtelijke kwaliteit

Beschrijf de effecten van de drie verschillende alternatieven op het landschap en op de ruimtelijke kwaliteit ten opzichte van de referentiesituatie die van toepassing is (zoals beschreven in §3.1). Presenteer hiertoe visualisaties vanaf verschillende representatieve waarnemingspunten, bijvoorbeeld vanuit straatniveau, dijk- en duinniveau en de aangrenzende bebouwing (appartementen en hotelkamers). Verwerk in de visualisaties ook de varianten voor de parkeerplaatsen in het plangebied. Houd daarbij rekening met belangrijke zichtlijnen.¹⁴

4.5 (Nautische) veiligheid

In de startnotitie ontbreekt aandacht voor de nautische veiligheid. Beschrijf welke effecten de jachthavenalternatieven kunnen hebben op de vlotte en veilige vaart op de scheepvaartroutes van en naar de industriegebieden in Zeeland en Vlaanderen. Hanteer daarbij maatgevende situaties (dag, seizoen) voor uitvaarpercentages van jachten en vaardoelen (dagtochten of meerdaagse tochten). Houd daarbij ook rekening met de functie van de haven voor passanten vanuit andere havens en andere vaargebieden. Geef aan welke risico's er nu bestaan, welke toename verwacht wordt en met welke impact. Gebruik hierbij actuele gegevens over het huidige en toekomstige gebruik van de Westerschelde door de beroepsvaart (zeevaart, binnenvaart, voet-fietsveer Vlissingen-Breskens en zandwinningsactiviteiten). Maak hierbij gebruik van het toetsingskader dat hiervoor is opgesteld (in opdracht van Rijkswaterstaat Zeeland).¹⁵

Ga (in het verlengde van de beschrijving van effecten op kustmorfologie) in op het eventueel ontstaan van onveilige situaties met betrekking tot stromingen en zwemwater.

¹³ Informatie hierover is ook te vinden op <http://www.infomil.nl> en in de Circulaire bouwlawaai (ministerie van I&M, 2010)

¹⁴ Ook in de zienswijzen wordt gewezen op de ruimtelijke kwaliteit.

¹⁵ Vanuit provinciaal beleid is het verplicht dit toetsingskader op alle nieuwe of uit te breiden jachthavens toe te passen. In het toetsingskader worden specifieke kenmerken van de haven en effecten van het gebruik op het vaargebied getoetst en gewaardeerd. Op grond daarvan wordt vastgesteld of de locatie en de alternatieven aan minimale vereisten voldoen en worden aanbevelingen gegeven om knelpunten zo goed mogelijk op te lossen.

Beschrijf kwalitatief de effecten op veiligheid door de positie van de KNRM-loods in de verschillende alternatieven.

4.6 Cultuurhistorie

Beschrijf de aanwezige cultuurhistorische (waaronder archeologische) waarden in en in de nabijheid van het plangebied en de effecten van de verschillende alternatieven daarop. Ga hierbij in elk geval in op het effect dat veranderende stromingen en kustmorfologie kan hebben op het blootspoelen van archeologische monumenten zoals scheepswrakken.

5. Overige aspecten

5.1 Vergelijking van alternatieven

De milieueffecten van de alternatieven moeten onderling én met de van toepassing zijnde referentiesituatie worden vergeleken. Doel van de vergelijking is inzicht te geven in de aard en mate waarin de alternatieven andere effecten veroorzaken. Vergelijk bij voorkeur op grond van kwantitatieve informatie en betrek daarbij de doelstellingen en de grens- en streefwaarden van het milieubeleid.

Geef daarnaast voor ieder van de alternatieven aan in welke mate de gestelde doelen kunnen worden gerealiseerd. Gebruik ook hiervoor eenduidige en, zo veel als mogelijk, kwantificeerbare toetsingscriteria.

5.2 Onzekerheden en evaluatieprogramma

Houd bij de vergelijking van de alternatieven en bij de toetsing van de alternatieven aan (project-) doelen en wettelijke grenswaarden expliciet rekening met de onzekerheden in effectbepalingen.¹⁶ Geef daarvoor in het MER inzicht in:¹⁷

- de waarschijnlijkheid dat effecten optreden, d.w.z. het realiteitsgehalte van de verschillende effectscenario's (best-case en worst-case);
- het belang van de onzekerheden in effectbepalingen voor de significantie van verschillen tussen alternatieven, en daarmee voor de vergelijking van alternatieven;

¹⁶ Effectbepalingen voor de toekomst zijn inherent onzeker. Het zijn veelal de best mogelijke benaderingen op basis van in de praktijk ontwikkelde en getoetste modellen. De onzekerheden in de uitkomsten van modellen moeten wel worden onderkend. Schijnzekerheden leveren immers ondoelmatige keuzes en maatregelen op. Effecten kunnen in werkelijkheid meevallen, dan zijn te veel maatregelen getroffen. Effecten kunnen tegenvallen, dan zijn te weinig maatregelen genomen.

¹⁷ Een factsheet op de website van de Commissie bevat meer informatie over het omgaan met onzekerheden in MER (http://docs1.eia.nl/mer/diversen/factsheet_19_omgaan_met_onzekerheden_in_mer_webversie.pdf).

- op welke wijze en wanneer na realisering van het initiatief de daadwerkelijke effecten geëvalueerd worden, bijvoorbeeld via een oplevertoets, en welke maatregelen ‘achter de hand’ beschikbaar zijn als (project-)doelen en grenswaarden in de praktijk niet gehaald worden.¹⁸

5.3 Vorm en presentatie

Bijzondere aandacht verdient de presentatie van de vergelijkende beoordeling van de alternatieven. Presenteer de vergelijking bij voorkeur met behulp van tabellen, figuren en kaarten.

Zorg ervoor dat:

- het MER zo beknopt mogelijk is, onder andere door achtergrondgegevens niet in de hoofdtekst zelf te vermelden, maar in een bijlage op te nemen;
- een verklarende woordenlijst, een lijst van gebruikte afkortingen en een literatuurlijst zijn opgenomen;
- recent, goed leesbaar kaartmateriaal is gebruikt, met duidelijke legenda.

De samenvatting is het deel van het MER dat vooral wordt gelezen door besluitvormers en insprekers en het verdient daarom bijzondere aandacht. Het moet als zelfstandig document leesbaar zijn en een goede afspiegeling zijn van de inhoud van het MER. Daarbij moeten de belangrijkste zaken zijn weergegeven, zoals:

- de voorgenomen activiteit en de alternatieven daarvoor;
- de belangrijkste effecten voor het milieu bij het uitvoeren van de voorgenomen activiteit en de alternatieven, de onzekerheden en leemten in kennis die daarbij aan de orde zijn;
- de vergelijking van de alternatieven en de argumenten voor de selectie van het voorkeursalternatief.

¹⁸ Dit sluit aan bij de adviezen van de Commissie Elverding. Met de oplevertoets wordt ook invulling gegeven aan de (tot op heden veelal niet nagekomen) verplichting tot evaluatie van een MER (artikel 7.39 t/m 7.42 van de Wet milieubeheer).

BIJLAGE 1: Projectgegevens reikwijdte en detailniveau MER

Initiatiefnemer: Stichting Promotie Cadzand, Projectbureau Zwakke Schakels van Waterschap Scheldestromen

Bevoegd gezag: Gemeenteraad van de gemeente Sluis

Besluit: vaststellen van een bestemmingsplan

Categorie Besluit m.e.r.: D12 / D10

Activiteit: Versterking van de kustverdediging en aanleg van een jachthaven.

Bijzonderheden:

Het MER bouwt voort op de gekozen oplossing voor de kustversterking in het kader van het project 'Zwakke Schakels West-Zeeuwsch Vlaanderen'. Het alternatief 'hoogwaterbeschermingsprogramma' uit de notitie r&d betreft ten opzichte van deze kustversterking slechts een geringe wijziging. De Commissie beschouwt de m.e.r. daarom als een tweeledige studie:

- een (vrijwillige) effectstudie naar de uitwerking van de gekozen oplossing uit het project Zwakke Schakels. Deze zal tevens dienen als onderbouwing voor aanpassing van het Kustversterkingsplan, mocht hiervoor een m.e.r.-plicht blijken te bestaan. Initiatiefnemer is het projectbureau Zwakke Schakels;
- een milieueffectrapportage (m.e.r.) ten behoeve van besluitvorming over een jachthaven. Het alternatief HWBP vormt hierbij een autonome ontwikkeling. Initiatiefnemer is de Stichting Promotie Cadzand.

Procedurele gegevens:

- aankondiging start procedure in de Staatscourant van: 21 december 2011
- ter inzage legging van de informatie over het voornemen: 22 december 2011 tot en met 2 februari 2012
- adviesaanvraag bij de Commissie m.e.r.: 9 januari 2012
- advies reikwijdte en detailniveau uitgebracht: 23 februari 2012

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen bestaande uit enkele deskundigen, een voorzitter en een werkgroepsecretaris. De werkgroepsamenstelling bij dit project is als volgt:

dr. J.H. van den Berg

dr. N.M.J.A. Dankers

mr. F.W.R. Evers (voorzitter)

ir. J.H.J. van der Gun

drs. G. Korf (werkgroepsecretaris)

ir. K.A.A. van der Spek

Werkwijze Commissie bij advies reikwijdte en detailniveau:

In dit advies geeft de Commissie aan welke onderwerpen naar haar mening behandeld dienen te worden in het MER en met welke diepgang. De Commissie neemt hierbij de hierna genoemde informatie die van het bevoegde gezag is ontvangen, als uitgangspunt. Om zich goed op de hoogte te stellen van de situatie heeft de Commissie een locatiebezoek afgelegd. Zie voor meer informatie over de werkwijze van de Commissie www.commissiemer.nl op de pagina *Commissie m.e.r.*

Betrokken documenten:

De Commissie heeft de volgende documenten betrokken bij haar advisering:

- Notitie reikwijdte en detailniveau Jachthaven Cadzand – Bad, 7 december 2011.
- Toetsingsadvies MER Zwakke Schakels.
- MER Zwakke Schakels Zeeuws Vlaanderen, Hoofdrapport Deel A, november 2007.
- MER Zwakke Schakels Zeeuws Vlaanderen, Achtergrondrapport Deel B, november 2007.
- Ontwikkelingsplan Cadzand–Bad, september 2006.

De Commissie heeft kennis genomen van de zienswijzen en adviezen, die zij tot en met 15 februari van het bevoegd gezag heeft ontvangen. Zij heeft deze, voor zover relevant, in het advies verwerkt.

Advies over reikwijdte en detailniveau van het milieueffectrapport Jachthaven Cadzand-Bad

ISBN: 978-90-421-3443-0

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Arthur van Schendelstraat 800 Utrecht

T 030 - 234 76 66

F 030 - 233 12 95

E mer@eia.nl

w www.commissiemer.nl

